

MOŽNOSTI NAKLÁDÁNÍ S ODPADEM PO ROCE 2024

Mgr. Pavel Drahovzal
výkonný ředitel

PRÁVNÍ RÁMEC ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ

Zákon č.185/2001 Sb.

- Významné omezení skládkování odpadů v ČR
- Zákaz skládkování směsného KO a recyklovatelných a využitelných odpadů od r. 2024

Závazná část POH ČR a POH krajů

- Cíl pro recyklaci 50 % papíru, plastů, skla a kovů v KO do r. 2020
- Cíl pro odklon BRKO od skládkování do r. 2020
- Důsledné dodržování hierarchie nakládání s odpady
- Pro SKO zajištění energetického využití

PRÁVNÍ RÁMEC ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ

Novela zákona a vyhláška č. 321/2014 Sb.

- Od 1. 1. 2015 povinnost odděleného soustředování papíru, plastů, skla, kovů, biologicky rozložitelných odpadů a nebezpečných odpadů

Novela vyhlášky č. 294/2005 Sb. (novela č. 387/2016 Sb.)

- Změna podmínek pro ukládání odpadů na skládku, kdy od roku 2018 není možné skládkovat odpady s výhřevností vyšší na 6,5 MJ/kg v sušině (tj. cca 4,5 MJ/kg pro reálný odpad)
- Tento parametr rozhodně nesplňuje podsítná frakce vzniklá po běžné mechanicko biologické úpravě SKO

NÁVRH NOVÉHO ZÁKONA O ODPADECH

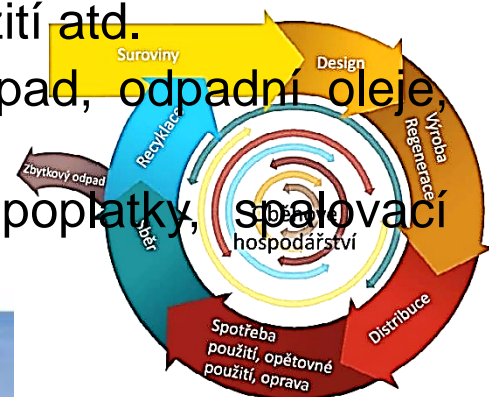
- Návrh nového zákona o odpadech představuje také řadu změn pro obce (povinnost předat odpady do koncových zařízení, změna zpoplatnění obyvatel, školní sběry, provoz sběrných dvorů, zapojení živnostníků, recyklační cíle atd.). Návrh zákona nebyl schválen Legislativní radou vlády a bude předložen zřejmě znovu, není však ještě zcela zřejmé kdy.
- V současné době jsou různé snahy o novelu stávajícího zákona, která by upravila skládkovací poplatek.

Dílčí základ poplatku za ukládání	Poplatkové období v roce													
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále	
využitelného odpadu ¹⁾	900	1150	1350	1550	1700	1850	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
zbytkového odpadu	500	500	500	500	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečného odpadu	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraného technologického odpadu	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45

VIZE EU – OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

- Strategie EU – oběhové hospodářství založené na omezení vzniku odpadů, znovupoužívání a sdílení věcí, maximálním využití odpadů a významném omezení skládkování.
- V březnu 2017 schválil svoji pozici Evropský parlament, který návrhy Komise změnil – cíle byly ještě ambicióznější (70 % recyklace KO).
- Hlavní návrhy:
 - 60% v r. 2030, 65 % v r. 2035 - cíl pro recyklaci komunálního odpadu
 - 80% cíl pro recyklaci obalových odpadů v roce 2030. Vyšší cíle pro jednotlivé obalové materiály.
 - 10 % z produkce komunálních odpadů v roce 2030 skládkováno.
 - nové cíle – odpadní oleje, potravinový odpad, komerční a průmyslové odpady, příprava k opětovnému použití atd.
 - povinné třídění dalších složek odpadů – bioodpad, odpadní oleje, textil.
 - Podpora ekonomických nástrojů (skládkovací poplatky, spalovací poplatky).

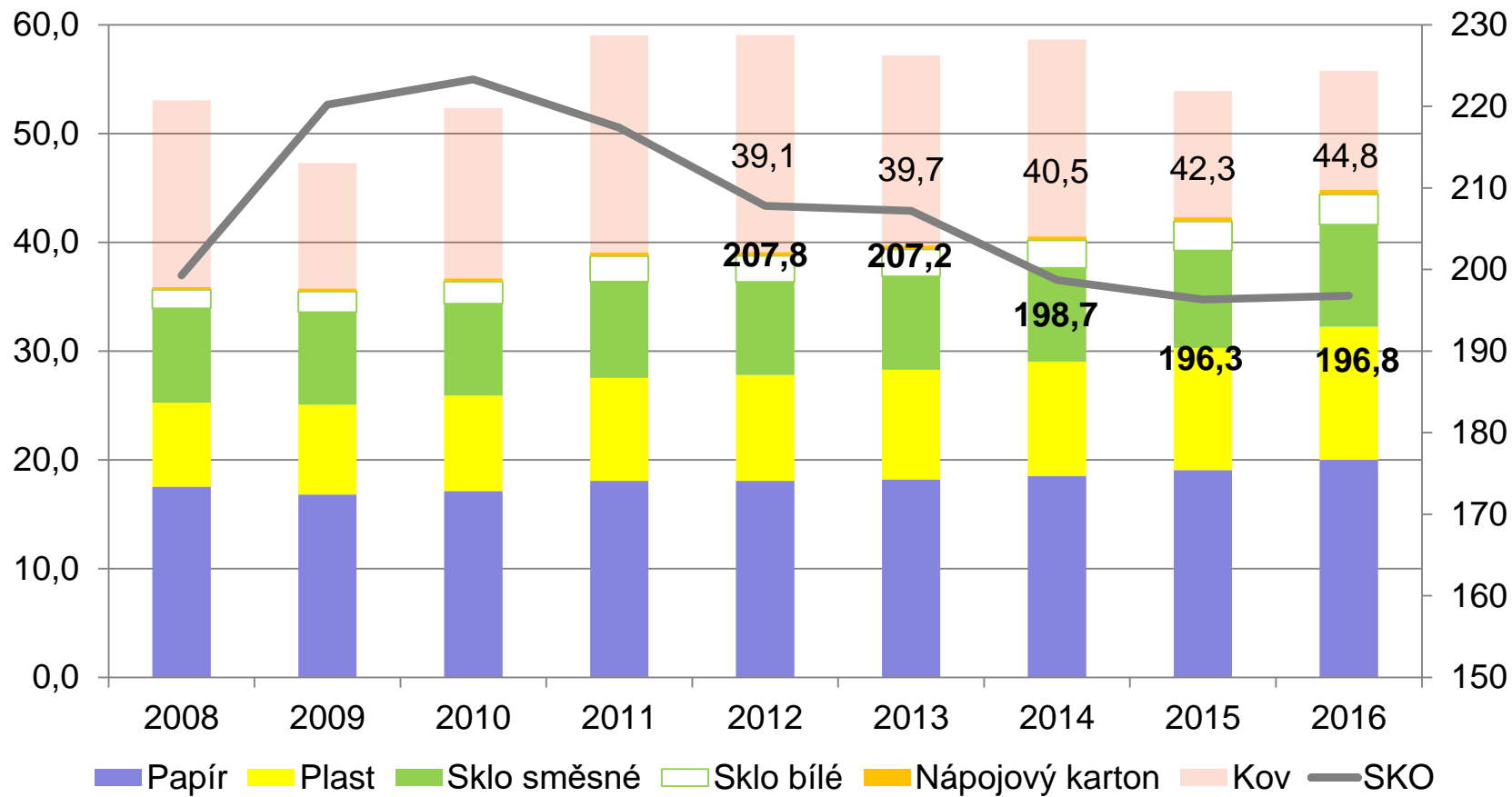

CO NÁS ČEKÁ?

- Aktivity na předcházení vzniku odpadů
- Vyšší třídění a snaha o maximální recyklaci odpadů
- Maximální využití směsných KO
- Významné omezení skládkování SKO

VÝVOJ TŘÍDĚNÉHO SBĚRU VYUŽITELNÝCH KO A PRODUKCE SKO (KG/OB) V OBCÍCH ČR

Zdroj: EKO-KOM, 2017

VÝVOJ TŘÍDĚNÉHO SBĚRU VYUŽITELNÝCH KO A PRODUKCE SKO (KG/OB) V OBCÍCH ČR

- Nárůst tříděného sběru využitelných složek KO za posledních 8 let činil 5 %, tj. 2,7 kg/obyvatel
 - bez kovových odpadů + 24,9 %, t.j průměrně cca 2,8 % meziročně = 1,1 kg/obyvatel/rok.
 - Vývoj produkce SKO nekoresponduje zcela s rozvojem tříděného sběru využitelných KO a bioodpadů.
- I přes narůstající recyklaci je produkce SKO vysoká a je třeba hledat jiné možnosti využití**

MOŽNOSTI VYUŽÍVÁNÍ SKO

- Zero Waste – *odpad nevzniká, zatím nereálné*
- Mechanicko-biologická úprava spojená s energetickým využíváním kalorické frakce – *problém se stabilním zajištěním spalování kalorické frakce ve vhodných zařízeních, nemožnost skládkování podsítné frakce. Vysoké provozní náklady*
- Zplyňovací technologie (pyrolýza, plazma) – *SKO nelze zpracovat pyrolýzou, plasma – energeticky náročná, vysoké provozní náklady.*
- Metoda přímého energetického využívání (ZEVO) – *osvědčené a používané řešení v celé Evropě*

MOŽNOSTI VYUŽÍVÁNÍ SKO

- Technologie tzv. malých spaloven- ZEVO (20-50kt) – *problém se zajištěním ekonomické udržitelnosti, nutnost celoročního odbytu tepla, v zahraničí se nepoužívá*
- Odvoz SKO pro energetické využívání do zahraničí – *velmi drahé, nesystémové – odvoz energetických surovin mimo ČR*

Řešení je nutno vždy koncipovat v návaznosti na reálné podmínky energetického sektoru v ČR a jednotlivých regionech.

JAK DÁL???

KOMUNÁLNÍ ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

➤ **Původci a vlastníci komunálních odpadů** s odpovědností za správné nakládání s nimi

- Nový zákon – posílení odpovědnosti původce za správné nakládání s odpady (předání odpadů provozovateli koncového zařízení)

➤ **Hospodaření s odpady v obcích je veřejnou službou. Není to činnost za účelem zisku!**

Cíl:

- Zajistit čistotu v obci při plnění zákonných podmínek pro nakládání s odpady
- Zajistit pohodlný a funkční systém odpadového hospodářství pro obyvatele
- Udržet a účinně kontrolovat náklady
- Zajistit stabilitu celého systému

SOUČASNÝ STAV V OH OBCÍ

➤ Co potřebujeme?

- Rozvíjet třídění a recyklaci využitelných odpadů, sběr a kompostování bioodpadů
- zajistit využití SKO a dalších vhodných složek KO s ohledem na zákaz skládkování
- Kontrolovatelnou službu, která bude stát obce a jejich občany přiměřené peníze

➤ Co nám chybí?

- Dostatečně silná vyjednávací pozice s poskytovateli služeb
- Odborná zdatnost pro řízení OH

➤ Jak na to?

- Úzká spolupráce obcí jako společného veřejného zadavatele, organizátora hospodaření s KO

➤ Možnosti

- Dobrovolné svazky obcí na lokální (sběr, svoz, přeprava odpadů) a celokrajské úrovni (vyžití SKO a dalších složek KO)
- Obchodní společnosti vlastněné obcemi s různými funkcemi
- Kombinace svazků a obchodních společností

NÁSTROJE OBCÍ V SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S KO

➤ **Odpovědnost za správné nakládání s odpady**

- Oddělené smluvní zajištění koncových zařízení na využití a odstranění odpadů
- Oddělené smluvní zajištění sběru svozu a přepravy odpadů do zařízení

➤ **Odpovědní hospodáři** – efektivní využití veřejných prostředků na zajištění funkčního a cenově přijatelného OH pro občany

- Kvalitní smlouvy s komerčními dodavateli služeb – kontrolní mechanismy, jasný způsob cenotvorby jednotlivých částí služby
- Případně zajištění služby vlastními firmami s jejich důslednou kontrolou (s uplatněním in house),
- Pravidelný benchmarking

➤ **Zajištění stability základních procesů při nakládání s odpady**

- Vlastníci základní infrastruktury pro nakládání s KO – sběrná síť (nádoby), sběrné dvory, malá zařízení (kompostárny apod.), překládací stanice pro zajištění přepravy odpadů k jejich využití/odstranění
- Případně společní vlastníci dalších zařízení pro potřeby širšího regionu s ohledem na ekonomickou udržitelnost provozu (např. dotříd'ovací linky, zpracovatelská zařízení apod.)

CO BYCHOM MĚLI UDĚLAT V OH?

➤ **Obce se musí spojit za účelem:**

- Vytvoření společné dostatečné velké poptávky na zajištění energetického využití SKO (pobídka pro potenciální investory ZEVO)
- Získání silné pozice pro vyjednávání podmínek s provozovateli, příp. investory ZEVO a dalších zařízení pro nakládání s odpady
- Kontrolovatelnost a udržitelnost nákladů

➤ **Obce musí dobudovat infrastrukturu pro sběr, přepravu odpadů do vhodných zařízení a pro jejich případné využití a zajistit si tak stabilitu svého OH**

- Máme sběrnou síť, sběrné dvory, kompostárny... ZEVO asi budovat nebudeme
- Chybí nám překládací stanice na přepravu odpadů do ZEVO a dalších zařízení

JAKOU FORMU SPOLUPRÁCE ZVOLIT

➤ **DSO** - nemůže zastupovat obce v obchodních jednáních podle zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen ZZVZ). Zákon předepisuje soutěžit obchodní společnost, což svazek nesplňuje vzhledem k tomu, že není zřízen podle Zákona o obchodních korporacích (zák. č. 90/2012 Sb.). DSO může založit obchodní korporaci

Obchodní korporace

➤ **Veřejná obchodní společnost (v.o.s.)** – pro obce je nepoužitelná – ručení společníků celým svým majetkem, které zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. vylučuje

➤ **Komanditní společnost (k.s.)** – pro obce nepoužitelná – soukromoprávní právnická osoba, účastníky jsou pouze fyzické osoby

➤ **Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)** – není zcela vhodná pro obce – je omezená limitem 50 společníků, přistoupení a vystoupení společníků je velmi problematické

➤ **Akciová společnost (a.s.)** – není zcela vhodná pro obce – nutnost minimálního kapitálu 2 miliony Kč, přistoupení a vystoupení akcionáře vždy formou prodeje a nákupu akcií, které je nutné schvalovat zastupitelstvy všech zúčastněných obcí

➤ **Družstvo** – vhodné pro obce – kapitál se může průběžně měnit, každý družstevník může vlastnit svůj podíl, při přistoupení/vystoupení se navýší/sníží základní kapitál družstva pouze se souhlasem představenstva družstva.

VYUŽITÍ OBCHODNÍ KORPORACE OBCÍ

Pro SKO

- Vyjednávání s potenciálním investorem a provozovatelem ZEVO pro stanovení dlouhodobě výhodných, udržitelných a kontrolovatelných podmínek pro obce
- Případné výběrové řízení na dodavatele služby energetického využití odpadů pro region (v případě existence více provozovatelů a investorů a vhodných záměrů)

Ostatní

- administrativní podpora při **přípravě obecních vyhlášek**,
- plnění **evidenčních a ohlašovacích povinností** obcí
- **osvětová činnost** pro obyvatele v obcích,
- příprava a realizace **aktivit v předcházení vzniku** odpadů,
- **sloučení nákupů a vyjednání lepší nákupní ceny** (v případě odpadů např. nejvhodnější kompostárnu pro nákup služby kompostování), **nebo prodeje** (např. prodej vytríděného papíru, skla apod.),
- **zřízení nebo provoz společné infrastruktury** pro odpadové hospodářství obcí (např. sběrné dvory, překládací stanice, kompostárny apod.),
- **společná poptávka na zajištění služeb** v odpadovém hospodářství (sběr, svoz odstranění, využití odpadů, nakládání s nebezpečnými odpady atd.).

Společně hájíme zájmy měst a obcí!